

◆ ST. OLAV ◆

Nr. 29

Oslo, den 17. juli 1935.

47. årg.

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: mrg. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 10695 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10-2 og 4-7. Lørdager fra 10-1. De øvrige dage fra kl. 10-4 Utbetalinger kun mandag kl. 3-4.

INNHold: „Boken for alle“ — Dr. Konrad grev av Preysing - Berlins nye biskop — Følg fromme fedres ferd til Stiklestad — NB — Sigrid Øde hyldes — En betraktning — For oppdragernes oppdragelse — „St. Olav“ gratulerer — Spørsmål og svar — Otto av Habsburg Sogneprest v. d. Vlugt — „Elleve år“ — Nytt tidsmessig katolsk sykehus i Hammerfest — Vår feriekoloni — derute.

Boken for alle.

«Våre fedres gamle Kristentro». 2. utgave med tillegg: Trekk fra Kirken i middelalderen.

Nasjonaltrykkeriet, Oslo, 1935.
(Pris: 1 krone).

Den ene eller den annen av St. Olav's lesere vil sikkert mene at jeg tar munnen for full, når jeg kaller denne bok som jeg gjør i overskriften over disse linjer: «Boken for alle». Jeg er imidlertid overtøyd om at denne innvending vil forstumme, så snart man har lest boken fra perm til perm. Ti her har vi uten tvil den ideelle bok for sannhetshungrende sjeler — uten hensyn til stand og dannelsesstrin. Og den er tillike en bok for katolske kristne som føler nødvendigheten av å gjenopfriske sine religionskunnskaper og utfylle mulige lakuner i kjennskapet til Moderkirkens seiersgang gjennom 19 århundrer.

Det er nu litt over et år siden den norskfødte St. Josefs søster Margrethe Marie Krohn skjenket oss 1ste utgave av «Våre fedres gamle Kristentro». Den avsetning boken har fått er vel det beste vitnemål om hvor godt den slo an og om at den virkelig inøtekom et behov i vår katolske litteratur. I en overordentlig anskuelig og interessevekkende form gir boken en fremstilling av Moderkirkens tro og sedelære, idet den særlig fester sig ved de ting som er gjenstand for inngrodde vrangforestillinger og fordommer hos våre protestantiske brødre. Det er nærsagt utrolig hvor meget verdifullt stoff der er samlet på de 120 sider denne første utgave består av. Når man så tar i betraktning at boken bare kostet 1 krone, er det naturlig at den fikk stor utbredelse både i Norge og i Danmark. Men at vi allerede nu — efter knapt et års forløp — skulde ople-

ve en ny og utvidet utgave av den populære lille bok hadde visst ingen tenkt sig.

Denne nye utgave har flere iøinefallende forbedringer. Foruten å være iført en helt igjennem norsk sprogdrakt byr den på en mengde små biografiske skildringer av den største interesse, især livsbilleder av nordiske konvertitter — innflettet som petit-noter på de passende steder. Av dem var der også i bokens første utgave ikke få, men nu er antallet langt større, og jeg betenker mig ikke på å si at boken i denne henseende er noget absolutt enestående innen vår norske katolske bokverden. Ikke bare protestantiske lesere, men sikkerlig også mange katolske får her utvidet sitt kjennskap til den mektige skare av høireiste og intelligente menn og kvinner som i de senere tider har funnet veien tilbake til Kristi eneste sanne og legitime Kirke. Og i høi grad lærerikt er det å legge merke til hvad der i de enkelte tilfeller bragte disse åndens stormenn til å beskjefte sig med Moderkirken, dens troslære og dens historie. Også andre katolske forfattere har gitt oss fengslende og interessante konversjonsbilleder på de skandinaviske sprog — således t. d. pastor F. F. Maurer i «Veie til Moderkirken» og V. de Navacelle i «Ett mål, flere veier» — men skildringens bredde nødvendiggjør i begge disse bøker at antallet blir meget begrenset. Kapitlet «En del konvertitter i den nyere tid» gir oss et helt portrettgalleri av nordmenn som ad de forskjelligste veier ved Guds nåde er blitt ført til den kirke som — for å bruke en dansk konvertitts uttrykk — alene er i stand til «å avtørre jordens tårer og skjenke himmelens palmer».

Det som især gjør denne nye utgave til litt av en

gullgrube for den historisk og nasjonalt interesserte leser er imidlertid tillegget: «Trekk fra Kirken i middelalderen». Her har den flittige forfatter med stor skjønnsomhet og enestående sporsans samlet på ett Brett en utrolig mengde interessante opplysninger om kirkeliv, åndsliv, kunst og samfundsliv i det gamle katolske Norge — overalt med nøiaktige henvisninger til kildene. I forordet takker hun da også for verdifull assistanse av menn som professor dr. Fredrik Paasche og forfatteren Ivar Sæter.

Om det ikke var for annet enn for dette tilleggs skyld, vilde jeg så inntrengende som mulig be fedrelandssinnede kristne, uansett trosbekjennelse, om å skaffe sig boken. Herlig og strålende stiger våre fedres gamle Kirke frem for vårt indre blikk, når vi leser disse skildringer, og det føles som en ufattelig lykke å få være med på gjenreisningen av Hellig Olavs store verk. Les t. d. om Moderkirkens stilling i Norges storhetstid, om erkebispene i Nidaros, om klostrene i Norgesveldet o. s. v. — det er ingen poetiske fantasibilleder, bare historie i koncentrert form, begivenheter, navn og tall, men for nogen utsyn de gir!

Da jeg leste disse små, fordringsløse skildringerne, måtte jeg minnes noen linjer en protestantisk lærer nylig skrev i det kristelige dagblad «Dagen». Han spør: «Kvifor er det so lite godhug for kyrkja millom kristenfolket vårt?» Og han svarer: «Fordi der på so uendeleg mange måtar er gjort alt moglege til å svekke godhugen og nøre mothugen mot kyrkja, sovel gjenom sogeoplæring i skulane som gjenom ei på mange stader ukyrkjeleg legmannsforkyning og usympatiske artiklar i aviser og

blar». Derefter gir han en skildring av «korleis kristendomen vart innført her i landet» ved «heilhuga og modige misjonærar frå England som med fåre for sitt eige liv forkynte evangeliet på ei av verda sine hardaste misjonsmarker». Og om middelalderens katolske geistlige skriver han: «Vi har vore so optekne med å finne fram alle feil ved kyrkje og prestar at vi reint har glemmt det verk dei gjorde, det offer dei bragde og den velsigning dei gav vårt folk». Og han er ikke nådig mot de læreboksforfattere og andre som er skyld i at middelalderens kirke er blitt svertet og nedrakket, idet alle feil og skrøpeligheter er blitt trukket frem og overdrevet, mens alt det store og gode blir glemt. Således skriver han: «Når Ivar Welle t. d. i si kyrkjesoga fortel at der før svartedauen var 300 prestar i Nidaros bispedøme, og at der i 1371 vart att berre 40, so lyt ein nok ha lov til å lesa millom linone om deira sjølvgløymande offerteneste for dei sjuke og døyande. Korleis kunde dei elles verte smitta i so mykje større grad enn andre?»

Alle vi som arbeider på den gamle herlige Moderkirkens gjenreisning i dette land som den har civilisert, kristnet og skjenket så uendelig meget, må derfor glede oss over denne nye utgave av «Våre fedres gamle Kristentro». Ved siden av sin ypperlige innføring i katolsk tro, sedelære og liturgi viser den oss hvordan Norge hadde sin lykkeligste tid under Moderkirkens signende hender og hjelper sannhetssøkende sjeler å frigjøre sig for fordommene for ved Guds nådes kjærlighetsfulle bistand å nå frem til sannhetens erkjennelse. Måtte derfor boken bli spredt innen vide kretser! Den koster, også i denne nye utgave, bare 1 krone.

K. Kjelstrup.

Dr. Konrad grev av Preysing - Berlins nye biskop.

«In verbo Tuo —», disse ord valgte den nye biskop av Berlin som sitt motto da han mottok den hellige bispevigsel efter sin utnevnelse til biskop av Eichstätt d. 12. sept. 1932. «På ditt ord, mester, vil jeg kaste garnet ut —», var også den tanke som han bygget sitt første hyrdebrev til det gamle erverdige bispesetes prester og lægfolk over. Og når nu han er kalt til det tunge og ansvarsfulle hverv som bispestolen i Berlin innebærer — kanhende i øieblikket en av de vanskeligste og tyngste oppgaver en overhyrde kan få overdradd sig til løsning — da vil disse ord i ennu høiere grad enn før sikkert bli «en lykte for min fot og et lys for min sti» for ham, ti uten bevisstheten om at det er på Guds ord han skal utøve sin nye gjerning må han som forholdene ligger an, miste motet og den tryg-

ge tillit. For grev von Preysing drar inn på et sted hvor det raser en åndskamp av dimensjoner så store som historien neppe kan opvise maken til — ialfall ikke i den nyere tid. At denne åndskamp ennu ikke har tonet rent flagg og er kommet op til overflaten i sin fulle bredde i likhet med den bismarckske kulturkamp, men kun har åpenbart sig rent sporadisk har mindre å si. Det er et faktum at hedskapets demoner er sluppet løs fra århundreders lenker og nu har kastet sig over den tyske folkesjel — og at der i denne sjel står en kamp mellem kristendommen og disse demoner. En kamp, som må fylle ethvert tenkende menneske med forferdelse. Alle som i taknemlighet og glede har tatt imot den tyske ånds skjønne frukter: den tyske mystikk, den tyske filosofi, den tyske kunst — og ikke minst vi norske —

Berlins nye biskop.

løger med sympati eller redsel det som foregår under overflaten av Tyskland nu. Så mange edle krefter, så dyp en offervilje og så ophøiet en fedrelandskjærlighet som vi nu dernede ser vevet inn i illusjonenes nett og på avveier — må det ikke fylle oss alle med sorg?

Nettop derfor gav den edle biskop Bares's død så sterk en gjenlyd her oppe og derfor har alle som følger med i Kirkens forhold i Tyskland ventet med spenning på hvem som skulde bli hans etterfølger.

«Rom har talt» og vår spenning er utløst, idet vi har erfart at biskop Konrad von Preysing er den utkårne. Intet under at de tyske katolske kirkeblad hilser denne utnevning med glede. Ti Konrad von Preysing er vel i første rekke presten som tjener for altret og i skriftestolen og formidler Guds velgjerninger med glødende nidkjærlighet for sjelenes frelse — men han er samtidig utdannet jurist med praktisk øvelse likesom han også har arbeidet i diplomatisk tjeneste og erhvervet sig en innsikt i forhandlingenes kunst som i hans nye stilling sikkert mange ganger vil komme vel med. Som prest og nu som overhyrde, er hans blikk rettet mot det hinsidige og sjelenes evige mål — men livet har dannet ham til å virke for Guds rikes sak også hernede på jorden, så veien til det evige mål kan bli lettet for sjelenes vandring.

Hans data utviser dette:

Biskop dr. Konrad grev av Preysing-Lichtenegg-Moos fødtes på slektens stamgods Kronwinkel ved

Landhut, Isar, den 30. august 1880 som den fjerde av eive barn. Etter å ha tatt artium studerte han rettsvidenskap og tok de fornødne eksamener, hvorpå han 1906—07 var ansatt i det baierske utenriksministerium. 1907 kom han som legasjonsråd til det baierske gesantskap i Rom — men her i den evige stad modnedes hans beslutning om å ville bli prest — som forøvrig to av hans brødre allerede var — og fra 1908—12 studerte han teologi ved universitetet i Innsbruck og mottok der den 26. juli 1912 prestevigslen samt tok tillike doktorgraden i teologi. Allerede den første august 1913 fikk den unge prest den betydningsfulle stilling som sekretær hos daværende erkebiskop og senere kardinal Bettinger i München, som han ledsaget til Rom under pavevalget i 1914 og ellers fulgte overalt som hans uundværlige medhjelper — således ved kardinalens mange besøk på vestfronten hos de baierske tropper. Han tjente kardinal Bettinger tro til dennes død i 1917, hvorefter han virket i sjelesorgen og som predikant i St. Paulskirken og i domkirken i München. Samtidig var han i 1918 feltprest for de internerte tyske soldater i Bern likesom han var daværende nuntius Pacellis stadige ledsager på dennes embetsreiser til Berlin. I 1928 blev han utnevnt til domkapitular i München og 1932 til biskop av Eichstätt — et av Tysklands eldste og fornemste bispedømmer.

Kun i tre år har han bekledd denne viktige stilling — så kalles han nu til å bære Berlins tunge mitra. Men de tre år har vært tilstrekkelig til å vise at Konrad von Preysing i sitt sinn har den innstilling som forlener bispestaven med en realitet. Overhyrdens stav har ført ham til de syke og fattige, til barna og de gamle, til de anfektete og de døende som deres ydmyke og beskjedne tjener. Det er ikke tilfeldig at hans litterære virksomhet har vært konsentrert om oversettelsen av den engelske oratorianer Fabers skrifter om askese — alle vidnesbyrdene om den nye biskop av Berlin tegner bildet av en mann som er like så streng mot sig selv som han er tålmodig og hjelpsom overfor andre: «En søkt skriftefar, en maktfull predikant, en klok rettslærd, en åndfull forfatter — slik står han for oss. Aldri stiv, aldri fornærmet, aldri pukkende på sin høie fødsel og stilling, alltid naturlig og forekommende mot alle. En adelsmann av fødsel og sjel med rot i de beste tradisjoner og åpent blikk for fremtidens krav — en prest etter Guds hjerte».

De norske katolikker som med så mange bånd er knyttet til sine tyske trosfeller, slutter sig her ved til de ord hvormed Berlins utmerkede «Katolisches Kirchenblatt» hylder sin nye overhyrde — de ord som engang Konrad von Preysings konsekretor sendte op for ham til evighetens yppersteprest: «Multiplica super eum benedictionem et gratiam Tuam»: Send over ham, o Herre, din velsignelse og din nåde!

Gjensidige

Norges eldste livsforsikrings-
og livrenteselskap

Stiftet 1847.

Følg fromme fedres ferd — til Stiklestad!

Olsok nærmer sig. Mandag d. 29. juli skal vi dra i pilgrimsferd til Stiklestad.

Alle skal bli med! Du skal bli med! Husk at alle — og dermed også Du — er hjertelig velkommen!

Vi håper at riktig mange av dere i tide har sikret dere ferie omkring St. Olavsfesten. Ennu har vi losji til disposisjon — men vi ber alle som vil være med til Stiklestad å melde sig snarest. Enten til hr. Barra, sekretæren for St. Olavsforbundet, eller direkte til det apostoliske prefektur i Trondheim, Prinsensgate 2.

Arets Stiklestadferd — i forbindelse med St. Olavsforbundets landsmøte — vil bli en stor opplevelse. Husk det er et 900 års minne som feires — minnet om den begivenhet som i 1035 forenet den hvite Krist's fane med det norske rikets banner — da St. Olavs høitid blev lovfestet for hele landet.

Hans høierverdighet biskop Mangers har til sagt sin deltagelse og vil holde festtalen på Stiklestad. Dessuten vil han vise oss den store ære å bringe Hellig-Olav-relikvien med. Der vil som bekjentgjort, bli høitidelig prosesjon fra Verdal stasjon til Stiklestad — og på tilbakeveien vil der bli prosesjon fra Trondheim jernbanestasjon til St. Olavskirken hvor den avsluttende andakt finner sted.

Den høierverdige apostoliske prefekt for Mellem-Norge, pater Cyprian Witte — i hvis kirkelige område Stiklestad ligger — vil lede valfarten og holde pontifikalmessen på Stiklestad. I ferden deltar også den apostoliske prefekt for Nord-Norge, høierverdige pater Starke — så alle lederne for den katolske Kirke i Norge vil altså feire denne store minnedag sammen med våre trosfeller. Av kjente geistlige som også har anmeldt sin deltagelse kan nevnes mgr. Olrik fra Danmark, pavelig husprelat mgr. Irgens og mgr. dr. K. Kjelstrup, som skal holde festtalen ved aftenandakten.

Tirsdag d. 30. juli holdes en høitidelig takkegudstjeneste i St. Olavskirken, hvor den apostoliske prefekt for Nord-Norge, høierverdige pater Starke celebrerer.

Så kom da alle og følg fromme fedres ferd til Stiklestad!

Og de som ikke kan være med må forene sig med oss i bønnen! Send oss et ord om I vil være med oss slik — og vi skal ta eder alle med i vår bønn.

Vi inneslutter alle Norges katolikker i våre bønner på det hellige sted — men hvis Du kan så kom og be selv for Dig, Ditt hjem, Ditt land, Din Kirke — for oss, våre hjem, vårt land og vår Kirke:

At alle må vorde ett!

Pater A. Deutsch, ss. c.c.
sogneprest til St. Olav.
Prinsensgt. 2, Trondheim.

NB.

Valfarten til Stiklestad.

Deltagerne bedes å møte i foreningslokalet, Akersveien, onsdag aften d. 24. juli kl. 8 (otte) til en kort sangprøve av tildels nye valfartssalmer.

Sigrid Øde hyldes.

I tilslutning til den artikkel fra «Dagbladet» som var inntatt i forrige nummer av «St. Olav» i anledning av at vår trosfelle frøken Sigrid Øde er blitt hedret med kongens fortjenstmedalje i gull, bringer vi her en artikkel som stod i «Norges Kvinder» for 12. ds. og som ytterligere utdyper vårt kjennskap til frk. Ødes fine og dyktige personlighet. Bladet skriver:

«Frøken Sigrid Øde har i disse dager mottatt kongens fortjenstmedalje i gull. Det vil sikkert glede alle hennes venner, at hun har fått denne velfortjente påskjønnelse. Hun kan se tilbake på 30 års sosialt arbeide og har sett det som sin livsoppgave å ta sig av de ulykkelige som er kommet på kant med loven. Hennes varmhjertethet, hennes menneskelige forståelse og omsorg har berget mange av dem som holdt på å gli ut, på rett kjøll igjen.

Sigrid Øde begynte sin sociale virksomhet i 1902 på Bærum skolehjem som blev opprettet i 1900 på Hvalstadbråten i Skedsmo. Offisielt het det den gang Søndenfjeldske mildere skolehjem for piker. Da hun kom dit var der 40 piker. Senere kom hun til Rostad på Innerøy, et hjem for omstreiferbarn, så til Sletner skolehjem for piker. Alt i alt har hun vært 15 år på skolehjem. — Skolehjemsarbeidet var dengang i en vanskelig tid, ingen var utdannet for arbeidet, og til å begynne med gikk man nærmest frem etter tyske oppdragelsesmetoder. Men arbeidet blev snart lagt anderledes an. Frøken Øde forstod at det først og fremst gjaldt å skaffe disse vanskeligstilte barn et hjem og behandle dem med kjærlighet. Når man ser på skolehjemmene idag og sammenligner dem med de første, forstår vi nok at de nye metoder var de riktige. Frøken Øde forteller selv at hun bare har møtt et fåtall av disse skolehjemsbarn igjen i sitt senere vernearbeide. De er blitt gode samfunnsborgere. Foreldrene er også blitt meget mer fortrolig med skolehjemmene slik at man har kunnet få i stand samarbeide med dem.

I 1920 kom frøken Øde til Verneforeningen i Oslo. Der blev da opprettet en spesiell kvinneavdeling. Det hadde man ikke før. Frøken Øde blev så chef for den. Samtidig blev der også opprettet en familieavdeling som blev lagt under kvinneavdelingen.

Ikke mindre enn bortimot 300 er blitt hjulpet gjennom denne avdeling i disse år. Dette kontor tar sig altså av fengslede og løslatte kvinner. Hver uke får de besøk i fengslet, så gjelder det å skaffe dem et sted de kan gå når de blir løslatt, og å skaffe dem arbeid. Verneforeningen har et hjem for løslatte kvinner i Nordahl Bruns gate 5, hvor de kan bo foreløbig til de får en eller annen jobb. Kontoret fører også opsyn med de unge som har betinget dom på sig. Man regner at der er ca. 70 pr. år som på denne måten kommer under kontorets overopsyn og kontroll.

Tilsynet foregår på den måte at pikene møter på Verneforeningens kontor bestemte dager, likeledes går Verneforeningens folk hjem til dem — kontrollerer at de er i ordentlig arbeid, bor under betryggende forhold og fører et ordentlig liv. Som bekjent er vergerådsalderen forhøiet, så der kan føres kontroll fra vergerådets side med piker også i alderen 16 til 18 år. Dette har vist sig å være meget påkrevet. Mange av disse piker har kunnet få en hjelpende hånd nettop i det kritiske øieblikk.

Frøken Øde har også være brennende interessert for boligsaken, som rimelig kan være — særlig da de ensligstiltes boligforhold. Kunde de ordnes tilfredsstillende vilde redningsarbeidet blandt de unge være adskillige lettere.

Frøken Øde er sluttet i Verneforeningen. Hun passerte de 60 år i vår og er veket for yngre krefter. Det blir vanskelig å erstatte henne. Hun er elsket og avholdt — respektert av dem hun er kommet i berøring med. Hennes noble vesen, hennes finfølelse og fremfor alt hennes hjertelag gjorde henne som skapt til den gjerning hun tok op blandt samfundets ulykkelige. Men kjenner vi frøken Øde rett, så blir det nok ikke noe otium hun går inn til nu — det blir bare fortsatt arbeid i det godes, i samfundets tjeneste.

En betraktning.

(Av Johannes Jørgensen)

II.

Det er blitt aften — det er blitt mørkt i min stue — jeg kan ikke mere se å arbeide. Og da jeg lener mig tilbake i min skrivebordstol og kaster blikket ut gjennom vinduets store rute, ser jeg, at månen står strålende gylden på den rene blå himmel. Fullmånen står krets rundt og skinnende klar over gjenbohusenes tak og Rosenkranskirkens spir med det blanke gullkors.

Jeg ser på månen og faller i tanker.

Langt derute i det lufttomme rum, femtitusen mil her-

fra, svever denne døde klode av kritt og kalk og gibs. Jeg ser de store grå sletter, hvis løse skorpe av saltkrystaller ingen levende fot noensinde knitrende har trådt itu. Blendende skinner solen på de hvite fjell deroppe — solen, der nu står bakved jorden, tyve millioner mil til den annen side i verdensrummet. Foran mig en død, forkalket klode, bakved mig en klode av ild og brendende damp, midt imellem dem en lavadråpe med skall av storknet sten og myglevekst av skog og eng, hvortil mit eget liv er hensatt.

Jeg stirrer — tenker — faller i dype tanker.

Hvor er det hele dog uselvfølgelig! At jeg er her — at månen er foran mig, og solen bakved mig — at denne lille klode er blitt mitt hjem i verdensrummet — det er ganske uselvfølgelig! Og hele mitt vesen er uselvfølgelig — mine øine, som ser den blanke gullmåne og kirkens gullkors — mine nerver, som fra netthindens plate fører synsbilledet til min hjerne — min ånd, der i sig rummer en indre himmel, en indre måne, svarende til den ytre.

Jeg sitter så stille, at jeg hører mitt hjertes banken. Jeg tenker på denne lille trekantede og hule muskel, som uavbrutt arbeider der i venstre side av min brystkasse og sender blodet varmt og rent rundt gjennom alle legemets årer, ut i hårkarrenes fineste grener — det røde blod, som inneholder livet, som fornyer musklerne, bader nervene, gjennføder hjernen, virker stille og ustanselig i alle legemets dypeste lonnkamre.

Jeg føler mig selv så vidunderlig, så full av gåter, så ufattelig — jeg føler det, jeg ser omkring mig, likeså vidunderlig, likeså gåtefullt, likeså ufattelig. Hvorfor er jeg, som jeg er, hvorfor er jeg ikke anderledes? Hvorfor er verden som den er, hvorfor er den ikke en helt annen verden? Og hvorfor er både jeg og verden til — hvilke mektige og ukjente årsaker har fremdradd oss av det intet, hvori vi kanskje heller vilde ha skjult oss, og hvortil det ikke står i vår makt å vende tilbake? Hvilke årsaker ligger der bak vår tilværelse, og hvilke mål er der satt oss? Kun et er sikkert — at selve livet er. Men hvorfor, hvorfra, hvortil er livet? Vi vet intet derom; vi er som spedte barn, der en morgen våkner i en stue, og ikke aner, hvem der har brakt dem derhen. Vår stue er jorden, med utsikt til sol og måne gjennom dagens og nattens to store vinduer. Men hvem eier huset, hvori denne stue befinner sig? Har vi leiet jorden, og hvad skal vi i så fall gi i leie? Eller er der ingen eier? Er han kanskje død? Eller har han aldrig eksistert? Er vi selveiere? Har vi bygget hele denne store verden i en drom og våkner nu op og finner at drommen er virkelighet? Er vi Guder eller er der en annen Gud? Vi er innkommet i dette livets hus uten vår vilje synes vi. Er det en illusjon — har en hemmelig drømmevilje dog brakt oss herinn — har vi engang stått foran et evig valg, og har vi valgt å leve det liv, som nu er gitt oss? Har vi grepet efter gullfruktene på et livets og dødens tre, som var skjont å skue — men hvem hadde da plantet det timelighetens tre midt i evighetens marker? Er vi hos oss selv, eller er vi hos ingen, hos intet? Hvad har vi gjort, siden vi lever — og da vi nu lever hvad skal vi så gjøre med vårt liv.

Trærne der vokser tett i skogen kan ikke få lys og luft til alle sine blade, og menneskene, der myldre i de store samfund, får ikke bruk for alle sine evner. Stenen må hugges til, miste kanter og hjørner, innen den kan passe på sin plass i det kunstfærdige mosaikk, og vi er alle kun sten i

verdensmosaikken. Men hvem er kunstneren, og hvis er hånden, der hugger oss til og føier oss inn i billedet?

Vi fødes inn under lover, vi ikke selv har gitt. Vi fødes til å vokse, utvikles, lære, lenges, lide, elske, arbeide, trettes, sløves og dø, som metallet kommer i maskinen og uavlatelig går sin gang gjennom valseverkene for å bli, hvad mesteren vil. Man kan ikke desertere fra livet, ikke knipe utenom — man må igjennom det, der er ikke andre vilkår for tilværelsen. Mennesket møter en ordning, som han ikke har truffet, og som er sterkere enn han — en lov, overfor hvilken det heter å bøie sig eller å brytes.

Denne ordning synes å være satt med et formål for øie, denne lov kan ikke tenkes å være uten hensikt. Noen har pålagt oss å leve — og leve netop således — under disse bestemte vilkår — av en eller annen meget viktig grunn.

For opdragernes opdragelse.

Fra 31. juli til 4. august avholdes en kongress i Bryssel som bør påregne stor interesse hos alle katolske foreldre og lærere. For 5. gang møtes opdragere fra alle nasjoner, pedagogikkens spesialister: barne- og ungdomspsykologer, læger og vitenskapsmenn med menn og kvinner, som i egenskap av ansvarshavende for sine familier ønsker å stå best mulig utrustet for sin betydningsfulle oppgave som opdragere. I komiteen for denne kongress sitter representanter for de forskjellige nasjoner — og kongressen er frukten av en permanent internasjonal kommisjons arbeide.

I år er kongressens forhandlinger særlig viet studiet av de viktigste prinsipper som skal legges til grunn for et barns karakterdannelse og utvikling og der legges vekt på å få fremmet et godt samarbeid mellom foreldre og lærere. Sporten vil få en egen dag — den er jo i vår tid en meget viktig faktor i barnas og de unges liv. Forøvrig vil man drøfte de beste metoder for å fremme barnets pliktfølelse og selvbeherskelse. Men alle disse drøftelser vil i første rekke ta sikte på opdragernes egen karakter — på å gi praktiske vink og konkrete anvisninger til opnåelse av større moralsk myndighet og virkekraft. Man venter sig meget av at der møtes representanter for så mange nasjoner som derved vil få anledning til å utveksle sine personlige erfaringer. Det gjelder jo i vår tid å få barnets moralske trening op ved siden av dets fysiske og intellektuelle.

I sin rundskrivelse om pedagogikk har pave Pius XI påvist nødvendigheten av at alle foreldre og lærere har oppmerksomheten henvendt på sin egen moralske holdning, da alt arbeide på barnet vil være spilt om denne innstillingen mangler hos dets ledere. Kongressen er et hjelpemiddel i den retning — og at den avholdes i forbindelse med verdensutstillingen gjør dens instruktive verdi ennu større.

„St. Olav” gratulerer

den aktede og avholdte prior for de herværende dominikanerbrødre, *pater dr. Béchaux* med hans 25-års jubileum som prest. Det var den 24. juli 1910 at pater Béchaux mottok den hellige prestevigsel i St. Dominikus tradisjonsrike og hederkronte orden — og den 30. september 1924 kom han til Norge hvor han nu står midt oppe i en velsignelsesrik arbeidsdag. Måtte denne arbeidsdag fremdeles forme sig til velsignelse for pater Béchaux selv som for alle dem, som samles om ham i dyp taknemlighet for alt det gode han bringer dem —! Vi vet at pater Béchaux's helbredstilstand i den siste tid ikke har vært den beste — men der er steget mange bønner op om snarlig helbredelse og full virkekraft for ham. Måtte disse bønner bli hørte, så vi snart får se pater Béchaux ferdes helt frisk iblandt oss med sitt lyse smil og sine vennlige ord —!

Ad multos annos —!

Spørsmål og svar.

(Under denne rubrikk vil vår høitskattede medarbeider, mgr. Kjelstrup i Kvistiansand, svare på spørsmål som innsendes av våre abonnenter og som kan påregne almen interesse).

11. Utvorteshet i gudstjenesten.

Spørsmål: Er ikke former, ceremonier og annet utvortes vesen en viktig bestanddel i katolsk gudstjeneste? Kan det ha nogen verdi for den levende Gud som vil at vi skal tilbe ham i ånd og sannhet?

Svar: Hvis gudstjenesten bare er noget utvortes, da er den selvfølgelig verdiløs. Men hvis det rike og skjønne utvortes er uttrykk og form for et rikt og skjønt innvortes, da har det den allerhøieste verdi — for da betyr det at både sjel og legeme er med i å anerkjenne Gud som sin høieste herre, og det er jo kjernen i all sann gudstjeneste. Derfor må all religion ha en utvortes side. Det består en indre sammenheng mellom det sanne og det skjønne, ti Gud er ikke bare den evige sannhet, men han er også den fullkomne og evige skjønnhet.

Korrespondanse - kursus

i tilskjæring og veiledning i søm.

Skriv efter p. n. Vedlegg svarporto.
Elever inntas til kursur hele året

Lady tilskjærer- og systole

Pilestredet 31 Oslo - Telefon 10129.

Erfaringen viser at de protestanter som er ivrigst i å anklage den katolske Kirke for utvorteshet og formalisme, ikke eier de fjerneste forutsetninger til å kunne dømme om vår gudstjeneste, fordi de ikke kjenner det ringeste til læren om det hellige messeoffer. Mange konvertitt kan berette om hvilken betydning det hadde for ham å stifte bekjentskap med læren om den nye pakts ublodige offerhandling. Dermed fikk han først det rette syn for Moderkirkens vidunderlige og majestetiske liturgi som kan tale til hjertene med større velde og kraft enn den mest veltalende preken. Den store kardinal Manning treffer derfor det rette, når han sier: «For den vantro og den uandektige er ceremonier bare en maske. For den som tror og elsker er de derimot den nærværende Guds kledebon og åpenbaringen av hans usynlige majestet».

K. K.

Otto av Habsburg.

Vi har — i anledning vår artikkel i nr. 27: «Otto av Habsburg» — mottatt en skrivelse fra pastor A. Dietrich i Kristiansand. Etter å ha påpekt «en masse trykkfeil» — som ingen beklager mer enn redaksjonen, men som p. t. beror på omstendigheter hvorover den ikke er herre og som den lider like så meget under som «St. Olav»s lesere, idet den dog har håp om snart å få forbedret denne tilstand — skrives der videre:

I et brev av 5. mai 1932 til tyrolske arbeidere «utformer Otto av Habsburg klart og tydelig sine ideer om en reform av landets styrelse». Dette betegnes som bemerkelsesverdig, «fordi Dollfuss ennå ikke på den tid var kommet til makten, ... altså på et tidspunkt, da der overhodet ikke var tale om Østerrike som korporativ stat». Faktisk taltes allerede dengang meget om omformning av det østerrikske statsvesen til en korporativ stat.

Denne idé blev ikke undfanget av Dollfuss, men av kansler prelat Seipel, som tok pavene Leo XIII. og Pius XI. sociale rundskrivelser til grunnlag for sine idéer om «stenderstaten» og lenge før Dollfuss' kanslertid utgav et opsiktvekkende verk derom. Dette verk foranlediget det juridiske fakultet ved Wiens universitet til å utnevne Seipel til æresdoktor i retts- og statsvitenskap. Innen dr. Dollfuss' tiltredelse av kanslerembedet var «stenderstat»-tanken modnet såpass, at den dådkraftige unge kansler fant å kunne bestemme sig til idéens virkeliggjørelse i en ny statsreform. Forfatteren av den nye konstitusjon er minister Ender, i noen tid mellom Seipel og Dollfuss østerriksk statskansler, tidligere landshøvding i Vorarlberg.

Videre leses i «St. Olav»:

«Folket har nu vært under socialdemokratisk styre så mange år, at det ikke mer har noe klart billed av, hvad monarkisk regjeringsform innebærer».

Også dette beror på en feiltagelse. Det socialdemokratiske riksstyre i Østerrike varte ikke lenger enn 3—4 år etter monarkiets sammenbrudd. Siden 1921 eller 1922 hadde riket hele tiden borgerlige regjeringer. I nasjonalforsamlingen var de røde visstnok likesom her i Norge meget sterkt representert, men flertall hadde de ikke.

I Wiens bystyre hadde nok socialdemokratene herredømmet inntil februar 1934, men selv der i Wien bevartes kei-

sertiden ennå i godt minne. Jeg husker å ha lest i et norsk hovedstadsblad — mon det ikke var «Morgenbladet»? — for ett eller to år siden, at utlendinger fant det påfallende, hvor godt stykker slo an på teatrene som minnet om keiser Frans Josef og overhodet om Habsburgernes tid.

Stemningen for tronarvingen Otto er særlig sterk blandt de katolske arbeiderorganisasjoner og i bondekretser.

Kristiansand S., 7. juli 1935.

Andr. A. Dietrich.

Sogneprest v. d. Vlugt

har hatt den sorg å miste sin far som plutselig er avgått ved døden, rammet av et hjerteslag, i Lisse i Holland. Et telegram kalte pastor v. d. Vlugt hjem og han avreiste straks fra Haugesund, men nådde ikke å se sin far i live. Han var en from og god mann som har skjenket Kirken to prester, idet to av hans sønner virker som misjonsprester.

Mange deltagende tanker vil i disse dager gå til sogneprest v. d. Vlugt og hans familie med bønn for den avdødes sjelefred.

R. I. P.

„Elleve år“.

Sigrid Undsets siste bok er gjenstand for en lang og inngående omtale i Augsburg-bladet «Postzeitung». Det er universitetslektor dr. Ernst Alker som behandler boken og han skriver bl. a.: «Denne roman beretter om de første 11 år av forfatterinnens liv. Vi beundrer hennes erindrings troskap og sikkerhet. Den er samtidig stemning og patina — den er først og fremst ikke en formulert protokoll. Tvertom. Romanen er diktning og sannhet i den betydning at alle stoffets kunstneriske muligheter stadig utnyttes. Et nøkternt konsentrat av fortellingen må lyde således: Ingvild er datter av en bekjent lærd og internasjonalt innstilt norsk arkeolog og en impulsiv, opofrende, men inkonsekvent dansk mor. Ingvild lever i et hjem som er velsignet med barn, men ellers ikke med lykkens goder og hvor bøker og videnskapelige samlinger spiller den største rolle. Den gamle kulturverden lukker sig tidlig op for den lille pike som imidlertid, tross sin leselyst, får alle de barndomsopplevelser som livet med sosken og kamerater, kampen med oppdragere og utforskningen av den typiske nordiske by kan bringe. Familielivet er lykkelig — men farens mangeårige sykdom, som er årsaken til stadige boligforandringer, kaster mørke skygger over denne idyll som tilsist ødelegges helt av hans død. Med det 11te år slutter et livsavsnitt for Ingvild. Denne roman er i første rekke interessant fordi den forteller hvorledes Sigrid Undset allerede som barn næret en viss ulystfølelse mot foreldrehjemmets frisinnede venstreorientering. Instinktmessig sporet hun holdningsløsheten og det verdensfremmede ved en liberalisme, som vilde leve etter skjonne humanistiske idealer og alltid hadde smertelige sammenstøt med en virkelighet, som artet sig helt anderledes. Allerede så tidlig hadde hun opplevelser som mange år senere etter en hård livskamp førte henne til å bekjenne sig til den evige orden og dermed til konversjon. Det vilde være å ønske om denne bok vilde bli etterfulgt av en annen som berettet om begivenhetene på hennes senere livsvei.

Kristi Legemsfest på Hamar 1935.

Nytt tidsmessig katolsk sykehus i Hammerfest.

I «Vestfinnmark Arbeiderblad» for 19. juni leser vi:

«Siste mandag var noe av en historisk dag for den herværende katolske menighet, idet sogneprest Büchelmeyer i overvær av de katolske søstre tok det første spadestikk til grunnarbeider som derefter påbegyntes på tomten mot Øvre Grønnevoldsgate hvor det katolske sykehus står.

Efter hvad vi erfarer under en samtale med sognepresten forestår der omfattende arbeider på tomten, idet et nytt tidsmessig sykehus skal reises. Arbeide med utgravningen av tomten er i full gang. 2 fagmenn og 3 arbeidere her fra byen er satt i beskjeftigelse under ledelse av byggmester Rachow, Trondheim. Arbeidet med rivning av den gamle vaskeribygning er også påbegynt.

Sognepresten opplyser at der blir reist en større bygning av sten med kjeller og 2 og en halv etasje. Med sikte på utbygningsplanene er kjøpmann Halfdan Leseths eiendom i Nedre Grønnevoldsgate kjøpt. Den nye sykehusbygning som anslåes til å koste minst sine 100 000 kroner, vil bli trukket tilbake op mot Øvre Grønnevoldsgate, mens det nuværende bygningskompleks med tiden vil bli revet for å gi plass for et stort haveanlegg mot Nedre Grønnevoldsgate. Den nye bygnings ene etasje vil gi plass for tuberkulose, mens den annen etasje

sannsynligvis blir innredet for almindelige syke. Planen er også å bygge nytt kapell.

Det er ennu ikke avgjort hvem som blir overdratt dette store arbeide. Hauans Materialhandel har utarbeidet planer for bygget, og det er ikke usannsynlig at dette firma blir overdratt opførelsen.

Det nye sykehus blir utstyrt med centralopvarming, og fullt moderne utstyr ellers, sanietært sett.

Sogneprest Büchelmeyer opplyser videre at man håper at arbeidet med utgravning av tomt og støpning av grunnmur vil kunne være unnagjort til høsten, eller i hvert fall før vinteren kommer.

Næste vår vil så i tilfelle selve byggearbeidet finne sted.

Det kan i forbindelse med ovenstående omtale ha sin interesse å meddele at det nuværende katolske sykehus går i sitt 55de år, idet de første katolske søstre (3 i tallet) kom hit til byen fra Breslau den 13. oktober 1880.

Nu er der ved sykehuset 5 søstre foruten hjelpepersonalet.

Vår Feriekoloni.

Bidrag 7/7—14/7.

Kand. K. Knudsen, Rom	kr. 15.00
Ragnhild — Ferdinand	» 10.00
C. C.	» 10.00
	<hr/>
	kr. 35.00

Ialt innkommet kr. 1469,60.

— og derute

GÖTEBORG. — Sveriges katolske ungdomsforbund har i pinsen holdt «riksmøte» i Göteborg. Der deltok ca. 100 unge fra hele landet. Pinseaften avholdtes velkomstmøte i «Trädgårdsföreningens» bankettsal, hvor sogneprest Georg Knipers holdt festtalen. Der innlöp telegram fra biskop Müller som er på besøk i Zürich, og Oslo Katolske Ynglingeforening, og der avsendtes telegrafisk hilsen til den Helige Fader og til biskop Müller. Frk. Inga Nilsson talte på vegne av den katolske ungdom i Göteborg og hr. Frans Hausl tolket gjestenes takknemmelighet. Pinsedag var der høimesse i St. Josefskirken hvor pater Willem Mens fra Malmø og pater Ansgar Meyer fra Stockholm assisterte. Etterpå var det felleskomunion. Frokosten blev inntatt på «Malaga» i Arkaden i forbindelse med et kortere møte med taler av pater Meyer, hr. Ture Peters og kandidat Hausl. Man foretok derpå en utflukt til Kungälv hvor man ivrig studerte restaureringen av Bohus slottsruin. Senere var der en utflukt med skib til Ytterby kirkeruin, som avsluttedes med en fest på Långedrag («Göteborg-Tidningen»).

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Telf. 10877, OSLO.